

APSTIPRINATS:

Engures Mūzikas un mākslas

skolas direktore Ina SELIVANOVIČA

2016. gada "1" septembris

ar rīkojumu nr. 1-10/14.p. 1.6

ENGURES MŪZIKAS UN MĀKSLAS SKOLA

MĀCĪBU PRIEKŠMETA „KOMPOZĪCIJA”

PROGRAMMA

PADZIĻINĀTAI MŪZIKA TEORIJAS APGUBEI

K O D S 2 0 V

Mācību priekšmeta programma pieņemta MK sēdē
2016. gada 25 augustā.
protokola Nr. 5

Mācību priekšmeta programma izstrādāta saskaņā ar IZM licencētajām
izglītības programmām no 31.03.2015.

Mācību priekšmeta programmu izstrādāja
Elīna Šteinharde-Kumalāne

/paraksts/

MĀCĪBU PRIEKŠMETA MĒRĶI

1. Nodrošināt mācību priekšmeta Kompozīcija satura saikni starp mācību priekšmetiem Mūzikas mācība, Solfedžo, Mūzikas teorija, Instrument spēle u.c.
2. Veidot audzēkņos interesi iepazīt dažādu laikmetu komponistu skaņdarbus, sniegt komponēšanai nepieciešamās zināšanas, iemaņas un prasmes, radīt vēlmi pašiem sacerēt savas skaņu gleznas.
3. Nodrošināt audzēkņiem iespēju piedalīties dažādos kompozīcijas konkursos, festivālos u.c.

MĀCĪBU PRIEKŠMETA UZDEVUMI

1. Veidot izpratni par mūzikas formveides principiem.
2. Iepazīt mūzikas žanus, izteiksmes līdzekļus un to lomu mūzikas satura un tēla veidošanā.
3. Iemācīt saklausīt, analizēt un raksturot mūziku, balstoties uz iegūtajām zināšanām un dzirdes priekšstatiem.
4. Nodrošināt muzikāli radošo darbību.

MĀCĪBU PRIEKŠMETA SATURA APGUVES ILGUMS UN APJOMS

Mācību periods	Mācību nedēļu skaits gadā	Kontaktstundu skaits kopā
3 gadi	35	52,5

Mācību periods		1.māc. gads	2.māc. gads	3.māc. gads
3 gadi	Kontaktstundu skaits nedēļā	0,5	0,5	0,5
	Kontaktstundu skaits gadā	17,5	17,5	17,5
	Patstāvīgā darba stundas nedēļā	1	1	1
	Patstāvīgā darba stundas gadā	35	35	35

*Ja pēc trešā mācību gada audzēknis vēlas turpināt kompozīciju, tad mācību priekšmeta tālāka apguve norisinās pēc individuāla plāna.

MĀCĪBU PRIEKŠMETA PROGRAMMAS

MĀCĪBU SATURS

Mācību procesā audzēknim jāiepazīst galvenie formveides principi, vienkāršās un saliktās formas, mūzikas žanri. Kā arī audzēknim jāiepazīst dažādu, vēlams, laikmetīgo komponistu skaņdarbi. Iegūtās zināšanas jāpielieto praksē, radot savas kompozīcijas.

Mācību periods	Apgūstamais mācību saturs
3 gadi	
1. mācību gads 1.semestris	1. Iepazīties ar galvenajiem mūzikas formveides principiem – motīvs, frāze, teikums, periods. 2. Iepazīt dažādas vienkāršās formas (periods, vienk.2; 3 daļu forma). 3. Iepazīt dažādus laikmetīgās mūzikas izteiksmes līdzekļus. 4. Uzsākt instrumentāla skaņdarba sacerēšanu kādā no vienkāršajām mūzikas formām.
1.mācību gads 2.semestris	1. Turpināt iesākto muzikāli radošo darbību savu skaņdarbu sacerēšanā. 2. Iepazīt dažādu laikmetīgo komponistu skaņdarbus.
2.mācību gads 1.semestris	1. Iepazīties ar vokālās mūzikas formām, žanriem. 2. Uzsākt darbu pie vokālās mūzikas žanra komponēšanas.
2.mācību gads 2.semestris	1. Turpināt darbu pie vokālās mūzikas žanra (tautas dziesmas apdares, oriģināldziesmas...) sacerēšanas. 2. Klausīties, analizēt dažādu laikmetīgu komponistu oriģināldziesmas.
3.mācību gads 1.semstris	1. Iepazīties ar lielajām formām – saliktās formas, rondo, sonātes, variācijas. 2. Izzināt tuvāk kādu no lielajām formām. 3. Veidot muzikālo materiālu jaunajai kompozīcijai.
3.mācību gads 2.semestris	1. Turpināt darbu pie aizsāktās kompozīcijas. 2. Turpināt analizēt, klausīties dažādu komponistu skaņdarbus.

MĀCĪBU SASNIEGUMU VĒRTĒŠANA

Mācību sasniegumu vērtēšanas pamatprincipi un kārtība:

1. Pozitīvo sasniegumu summēšana;
2. Pārbaudes obligātums: audzēkņi saņem vērtējumu par programmas obligātā satura apguvi, kā arī par savu radošo darbību;
3. Audzēkņa mācību sasniegumus – radošo darbību vērtē ņemot vērā viņa izpratni par formveides principiem, muzikālā materiāla novatorismu, domas oriģinalitāti;
4. Mācību priekšmeta apguve tiek vērtēta ar atzīmi 10 ballu vērtējuma skalā:
 - Augsts apguves līmenis: izcili – 10; teicami – 9;
 - Optimāls apguves līmenis: ļoti labi – 8, labi – 7; gandrīz labi – 6;
 - Pietiekams apguves līmenis: viduvēji – 5; gandrīz viduvēji – 4;
 - Nepietiekams apguves līmenis: vāji – 3; ļoti vāji – 2; ļoti, ļoti vāji – 1.

Balles	Koeficients	Līmenis
10 9	1 – 0.86	Augsts A
8 7 6	0.85 – 0.59	Optimāls O
5 4	0.58 – 0.35	Pietiekams P
3 2 1	0.34 – uz leju	Nepietiekams N

Vērtēšanā pielieto **10 ballu vērtēšanas skalu:**

Apguves līmenis	10 ballu sistēma	Satura apguve procentos	Skaidrojums
Augsts apguves līmenis (apgūts)	10 (izcili)	95-100%	Augsts zināšanu un prasmju līmenis, kas pārsniedz mācību priekšmeta programmas prasības. Radoša pieeja: brīvi improvizē, demonstrē savu muzikālo domu oriģinalitāti, spēj loģiski to pamatot un argumentēt (vecākajās klasēs). Izrāda īpašu interesi par šo mācību priekšmetu.
	9 (teicami)	86-94%	Pilnībā apgūtas mācību priekšmeta programmas prasības un iegūta prasme patstāvīgi un radoši pielietot iegūtās zināšanas. Sintēze – prasme savienot priekšstatus vai informāciju, veidojot jaunus, oriģinālus spriedumus vai secinājumus. Prasme risināt problēmas, izmantojot vairākus informācijas avotus.

Optimāls apguves līmenis (apgūts)	8 (ļoti labi)	77-85%	Pilnībā apgūtas mācību priekšmeta programmas prasības, taču reizēm trūkst prasmes patstāvīgi un radoši pielietot iegūtās zināšanas. Sasniegti darbam izvirzītie uzdevumi. Analīze – prasme sadalīt informāciju daļās, lai parādītu izpratni, sakarības.
	7 (labi)	68-76%	Apgūtas mācību priekšmeta programmas prasības, taču konstatējami atsevišķi trūkumi to patstāvīgā realizēšanā un pielietošanā. Izmantošana – prasme izmantot apgūtas zināšanas jaunā situācijā.
	6 (gandrīz labi)	59-67%	Apgūtas mācību priekšmeta programmas prasības, taču patstāvīgais zināšanu un prasmju līmenis atsevišķās jomās ir nepietiekošs un nepārliecinošs.
Pietiekams apguves līmenis (daļēji apgūts)	5 (viduvēji)	47-58%	Apgūtas mācību priekšmeta programmas prasības, taču zināšanu līmenis vairākās jomās ir nepietiekošs un nestabils, kā arī trūkst iemaņu tās patstāvīgi pielietot. Izpratne – prasme demonstrēt, kā iegūta informācija saprasta
	4 (gandrīz viduvēji)	35-46%	Gandrīz apgūtas mācību priekšmeta programmas prasības, taču zināšanu un prasmju līmenis daudzās jomās ir nepietiekošs. Zināšanas – prasme atcerēties vai atpazīt informāciju.
Nepietiekams apguves līmenis (nav apgūts, vēl jāmacās)	3 (vāji)	23-34%	Mācību priekšmeta programmas zināšanas apgūtas virspusēji, vājš prasmju līmenis.
	2 (ļoti vāji)	11-22%	Apgūtas atsevišķas mācību priekšmeta programmas zināšanas, taču nav prasmju tās pielietot.
	1 (ļoti, ļoti vāji)	0 -10%	Absolūts mācību priekšmeta programmas zināšanu un prasmju trūkums, nav veikti visi pedagoga definētie uzdevumi.

MĀCĪBU SASNIEGUMU VĒRTĒŠANAS FORMAS UN VEIDI

1. Vērtēšanas formu un veidu dažādība;

Audzēkņa mācību sasniegumu vērtēšanā tiek izmantotas **formas**:

1.1. Audzēkņa sasniegumu demonstrēšanas formas:

- Praktiski produktīvā – improvizācija, analizēšana ar dzirdi.
- Mutvārdu - skaņdarbu analīze.

1.2. Mācību sasniegumu pārbaudes formas:

- mācību stunda – individuālā stunda - kombinētā kontaktstunda, kurā apvienojas teorētisko zināšanu apguve ar praktiskiem uzdevumiem;

- audzēkņa patstāvīgais mājas darbs;

2. Audzēkņa mācību sasniegumu vērtēšanā izmanto sasniegumu vērtēšanas **veidus**:

mācību stunda

summatīvā vērtēšana 10 ballu vērtējuma skalā;

mājas darbi

summatīvā vērtēšana 10 ballu vērtējuma skalā;

3. Audzēkņu zināšanas un prasmes novērtē pedagogs, ņemot vērā

3.1. vidējo atzīmi, kas atspoguļo semestra laikā un ieskaitēs iegūtās atzīmes;

3.2. gada vērtējums ir vidējā atzīme, kas atspoguļo divos semestros, kā arī gala pārbaudījumos iegūtās atzīmes;

3.3. katra semestra beigās ir ieskaite vai eksāmens, kurā audzēknis, atbilstoši mācību programmai, demonstrē semestrī paveikto.

Pārbaudes laiks	I semestris	II semestris
1. mācību gads	Ieskaite semestra noslēgumā	Ieskaite semestra noslēgumā
2. mācību gads	Ieskaite semestra noslēgumā	Ieskaite semestra noslēgumā
3. mācību gads	Ieskaite semestra noslēgumā	Ieskaite semestra noslēgumā

MĀCĪBU DARBA FORMAS, MĀCĪBU METODEDES

Mācību programmas, vadlīnijas un citi dokumenti var dot tikai skolotāja darbības galvenos virzienus, konkrētais mācību saturs jāveido pašam skolotājam, izmantojot reālās kultūras dzīves elementus.

Skolotājs katram audzēknim veido savu, individuālo pieeju, mācību priekšmeta programmas ietvaros izvirza mērķi, uzdevumus, mācību paņēmienus, kas atbilst konkrētā audzēkņa personības individualitātes īpatnībām – atbilstoši audzēkņa vecumam, klasei, mūzikas apgūšanas pedagoģiskajām un mākslinieciskajām likumsakarībām.

Skolotājam ir jāapzinās, ko viņš var gaidīt un prasīt no katra audzēkņa. Izvirzāmo prasību un uzdevumu atlases galvenais kritērijs ir skaidra pārlicība par to, kas katram audzēknim ir visvajadzīgākais viņa personības veidošanai, domāšanas, loģikas, iztēles, radošo un praktisko spēju attīstībai.

Audzēknim mācību procesā jāamācās pašiem novērtēt mūzikas parādību vērtību. Jāapgūst prasme aizstāvēt savus uzskatus, nepakļauties svešām ietekmēm. Muzikālās darbības procesā audzēknim veidojas sava attieksme, prasmes lasīt, pierakstīt, sacerēt

mūziku, iesaistīties muzikālā darbībā, bagātinās emocionāli, pilnveidojas racionālā domāšana, attīstās atmiņa, uztvere.

Mācību darba formas

Mācību procesa pamata darba forma ir **mācību stunda**. Vienas kontaktstundas ilgums – 20 min. Stundās tiek apgūti tie paši elementi, kas pārējo priekšmetu stundās: zināšanas, prasmes, tiek veidota attieksme, notiek muzikālā audzināšana.

Pie mācību procesa darba formām jāpieskaita arī ekskursijas, koncertu un citu mākslas pasākumu apmeklējumi. Blakus iegūtajām izziņas rezultātam audzēkņi tuvāk izjūt dabu, apkārtējo vidi, cilvēkus. Bez šās izjūtas nav saprotami daudzi skaņdarbi, kuros komponisti iedvesmojušies no dabas parādībām. Audzēkņiem nepieciešama emocionālo un estētisko pārdzīvojumu bagātināšana.

Koncertu un mākslas pasākumu apmeklēšana iesaista audzēkņus tai sabiedriskās dzīves jomā, kurai viņš gatavojas ar savu mācību darbību. Koncerta, mākslas izstādes apmeklējumu nedrīkst uzskatīt par atpūtu vai izklaidēšanos. Šādi apmeklējumi bagātina cilvēku, dod jaunu enerģiju ikdienas darbam.

Mācību darba metodes

Ar mācību metodi saprotam skolotāja un audzēkņu didaktiskās sadarbības paņēmieni sistēmu, ar kuras palīdzību audzēkņi apgūst jaunas zināšanas, prasmes un iemaņas, vienlaikus attīstot arī savas izziņas spējas.

Mācību metožu klasifikācija pēc zināšanu avotiem:

1. Dzīvā vārda metodes – sistemātiskā izklāsta jeb monoloģiskās metodes un pārrunu (jautājumu – atbilžu) jeb dialogiskās metodes;
2. Darbs ar nošu materiālu – patstāvīgais darbs ar nošu materiālu;
3. Uzskates metodes – novērošana, demonstrēšana, ekskursija;
4. Praktiskās metodes - vingrinājumi.

PROGRAMMAS ĪSTENOŠANAS PLĀNS

1. Engures Mūzikas un mākslas skolas mācību priekšmeta "Kompozīcija" programma izstrādāta balstoties uz audzēkņu interesēm, lai attīstītu bērnu muzikālās dotības, radošo iztēli, sniegtu elementāras zināšanas kompozīcijā, mūzikas teorijā;
2. Mācību priekšmeta „Kompozīcija” programmā tiek uzņemti bērni sākot ar 3.(2.) klasi;
3. Mācību priekšmets "Kompozīcija" tiek apgūts individuāli, pēc audzēkņa brīvas izvēles;

4. Mācību stundu skaits – 0,5 stunda mācību nedēļā.

Programmas īstenošanas plānotie rezultāti:

1. Audzēkņa personības harmoniska izveide un attīstība;
2. Muzikāli radošo dotību attīstīšana;
3. Radīta interese mūzikas apgūšanai un izpratnei;
4. Mūzikas izteiksmes līdzekļu apgūšana;
5. Dota iespēja savas radošās prasmes parādīt, piedaloties dažādos kompozīcijas konkursos, festivālos Latvijā un aiz tās robežām.

NEPIECIEŠAMIE RESURSI:

Metodiskā mācību literatūra:

1. Avramecs B., Muktupāvels V. Mūzikas instrumentu mācība. Tradicionālā un populārā mūzika. – Rīga: “Musica Baltica Ltd.”, 1997.
2. Enciklopēdija Mūzika. – Rīga: Zvaigzne ABC, 1995.
3. Enciklopēdija Mūzikas pasaule. – Rīga: Zvaigzne ABC, 2000.
4. Grauzdiņa I., Siliņš Ē. Mūzika 9. – 12.klasei. – R.: Zvaigzne ABC, 1998.
5. Kārkliņš L. Mūzikas teorijas pamati – Rīga: Zvaigzne ABC, 1998, - 207 lpp.
6. Kārkliņš L. Mūzikas leksikons. – Rīga: Zvaigzne ABC, 1990.
7. Ozoliņa B., Rozenberga T. Klavierspēle II – Rīga: Musica Baltica, 2001.
8. Ozoliņa B., Rozenberga T. Klavierspēle III – Rīga: Musica Baltica, 2003.
9. Ozoliņa B., Rozenberga T. Klavierspēle III – Rīga: Musica Baltica, 2007.
10. Pirmie soļi. Vidzemes Mūzikas skolu audzēkņu kompozīcijas.- Rīga: Musica Baltica, 1999.
11. Булаева О., Геталова О. Учусь импровизировать и сочинять. – Санкт-Петербург: Композитор, 1999.
12. Романенко В. Учусь сочинять. – Москва: Издатель Смолин К. О.,2002.

MĀCĪBU PRIEKŠMETA ĪSTENOŠANAI ESOŠĀS TELPAS UN APRĪKOJUMS:

Mācību telpas platība 26, 5 kvadrātmetri.

Mācību telpu aprīkojuma normatīvi:

1. skolas galdi un krēsli audzēknim;
2. klavieres;
3. tāfele ar nošu sistēmām;
4. 1 skolotāja galds un krēsls;
5. skapji nošu materiālu un uzskates līdzekļu glabāšanai;
6. nošu materiāli;
7. uzskates līdzekļi;
8. izdales materiāli;
9. audio, video aparatūra un materiāli;
10. dators ar aprīkojumu.

Mācību priekšmeta programma AKTUALIZĒTA: _____

01.09.2020. _____

Rīkojums Nr. 1-10/26 p.

(datums, gads)

Programma apspriesta mūzikas izglītības programmu *Metodiskās komisijas* sēdē
2020. prot.nr. _____

Engures Mūzikas un
mākslas skolas direktore

Ina Ineta Gailāne

01.09.2020.

Mācību priekšmeta programma

AKTUALIZĒTA: _____

(datums, gads)

Programma apspriesta mūzikas izglītības programmu *Metodiskās komisijas*
sēdē _____ prot.nr. _____

Direktore: _____

(vārds, uzvārds, paraksts)

_____ (datums)

Mācību priekšmeta programma

AKTUALIZĒTA: _____

(datums, gads)

Programma apspriesta mūzikas izglītības programmu *Metodiskās komisijas*
sēdē _____ prot.nr. _____

Direktore: _____

(vārds, uzvārds, paraksts)

_____ (datums)